

ŽIVÁ BEČVA

samovolně zpřírodněné úseky Bečvy

Lukáš Krejčí, Unie pro řeku Moravu

Seminář „Bečva pro život“ - koncepce přírodě blízké protipovodňové ochrany, 3. 6. 2010, Přerov

Samovolné zpřírodnění vodních toků

- Přírodní procesy, při nichž dojde ke změně koryta z upraveného stavu do stavu více či méně přirozeného
- Většinou následek velkých povodní
 - Destrukční účinky – rozrušení vodohospodářských staveb
 - Erozní účinky – břehové nátrže, nivní stupně, větvení toku, avulzní koryta, tůně, „kaňony“
 - Akumulační účinky – štěrkopískové náplavy, vněkorytová sedimentace
 - Sukcese břehové, doprovodné a vnitrokorytové vegetace
- Přirozený (referenční) stav x popovodňový stav

- Černá Opava

- Opava

- Branná
- Keprnický potok
- **BEČVA**
- **mnohé samovolné revitalizace byly sanovány a koryta zpětně upravena**

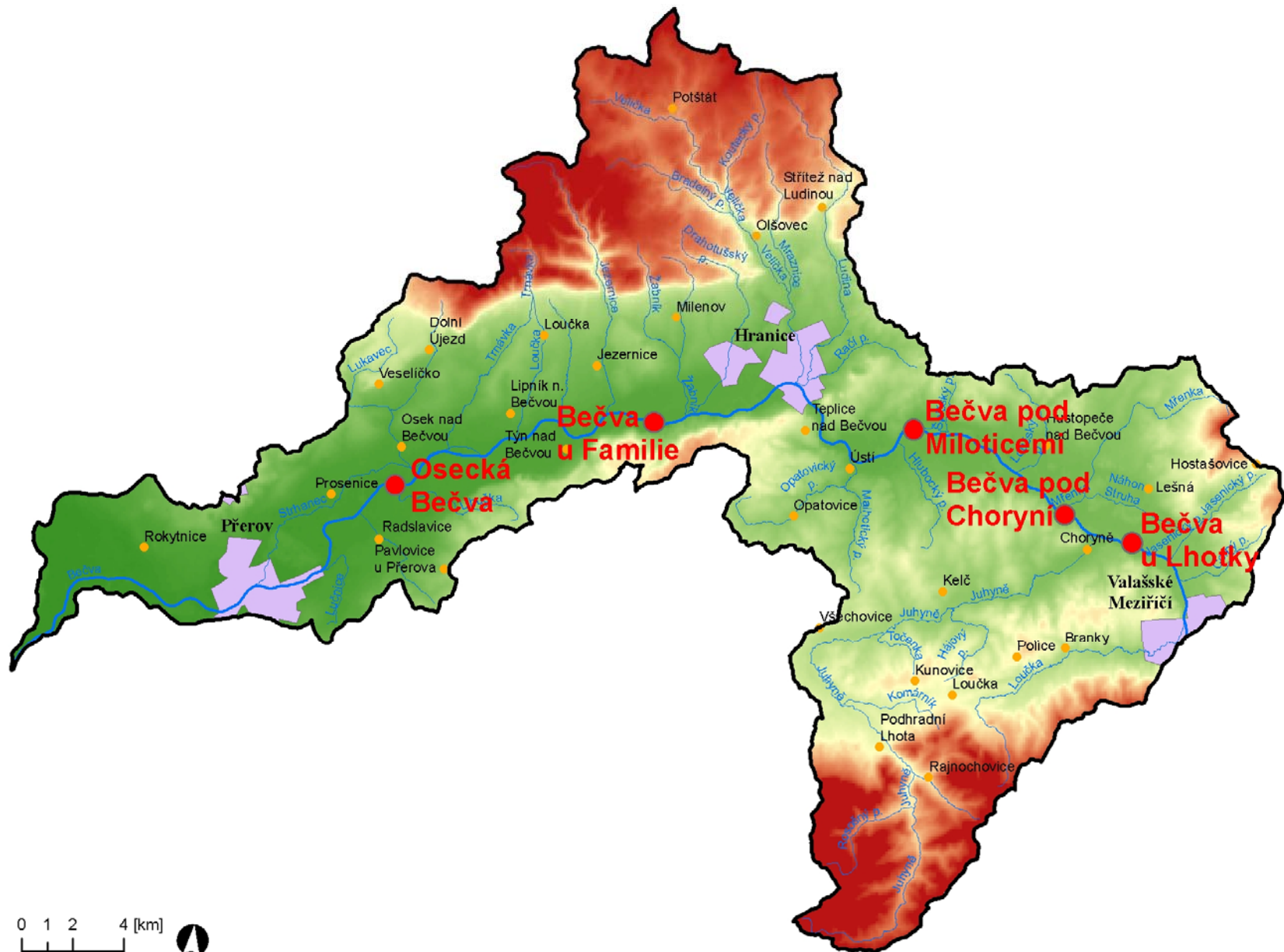

Samovolné revitalizace na Bečvě

- počátky 20. století Bečva mezi Valašským Meziříčím a soutokem s Moravou ve 100 % své délky regulována
- změna z meandrujícího či rozvětveného říčního vzoru na přímý, antropogenní držení v nepřírozeném stavu
- červenec 1997, > 100letá povodeň
- samorevitalizováno cca 9 km (14,8 %) v pěti nesouvislých úsecích
- úprava koryta nenávratně zničena, přeřazeno mezi neupravené vodní toky
- segmenty nesrovnatelně vyšší kvality než přilehlé okolí

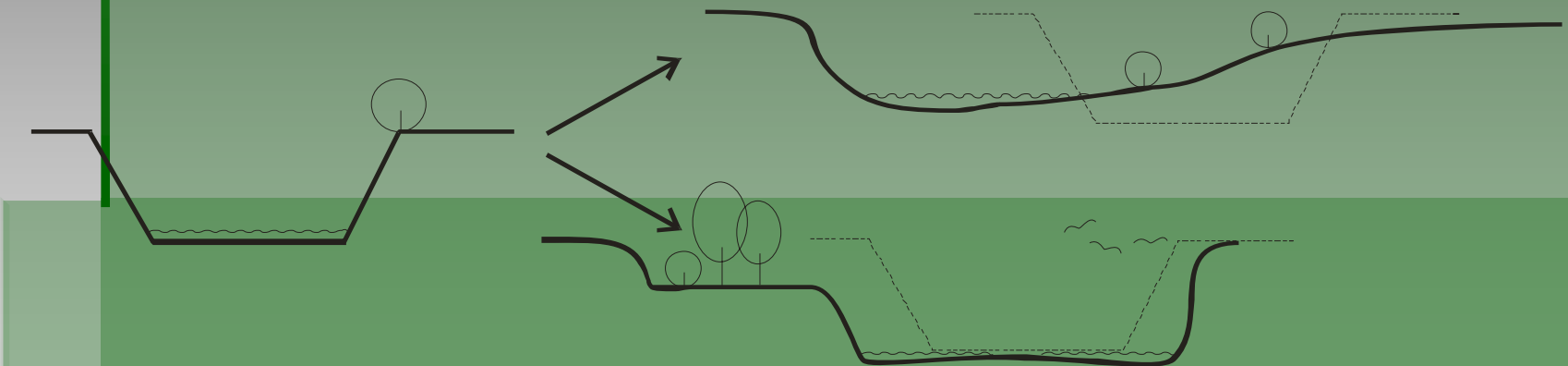

Renaturalizované úseky

Geneze

- destrukce opevnění
- eroze břehu různé mocnosti a vzdálenosti
- tvorba NIVNÍCH STUPŇŮ
- podmínky pro erozně-akumulační procesy

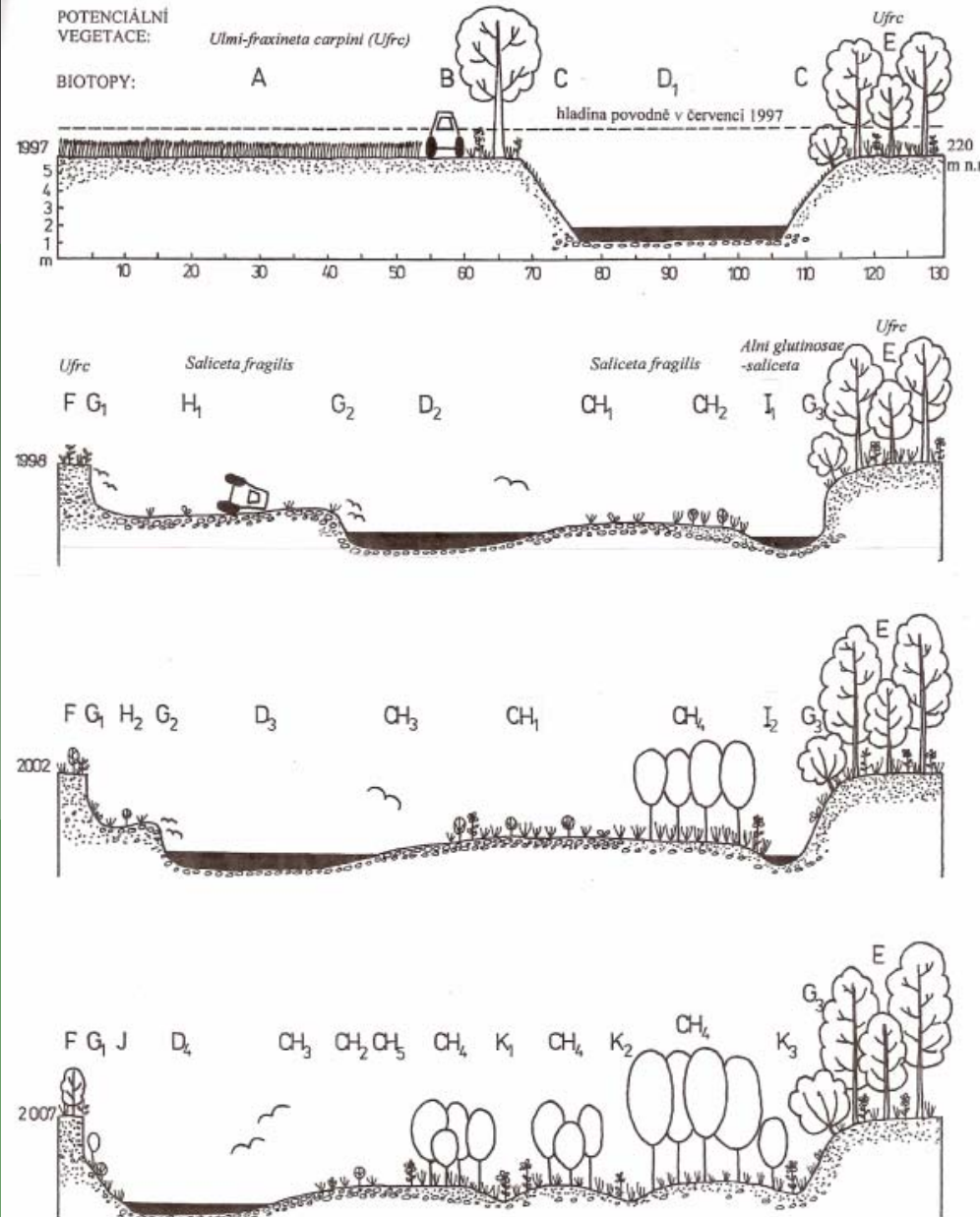

Geneze

- primární i sekundární sukcese vegetace
- kontinuum ekotonů
- stabilizace úseků
- pomístní sanace

VÝVOJ ŘÍČNÍHO KORYTA BEČVY A VEGETAČNÍHO KRYTU NA VÝZKUMNÉM PROFILU U OSEKU n.B. (JAN LACINA, 2007)

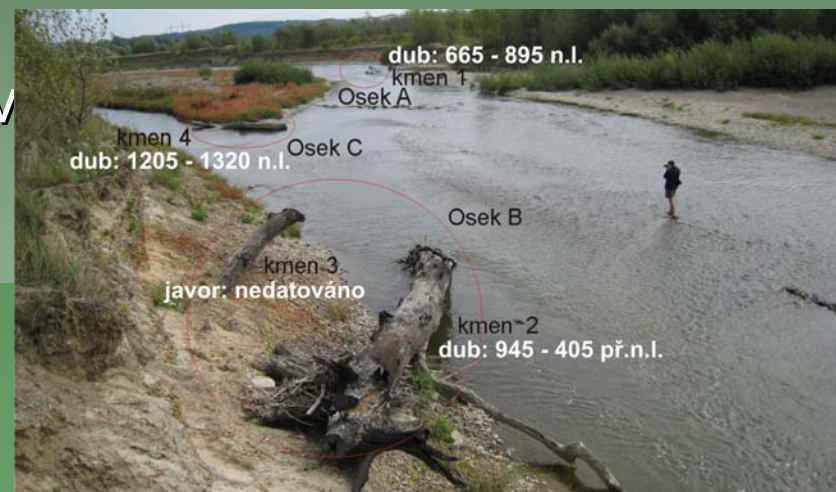
Geneze

- „břehulí“ břehy

Důsledky

- pestrá mozaika morfotopů a biotopů
- diverzifikace proudění
- kapacitní koryto
 - omezená četnost rozlivů
 - omezená komunikace s nivou
- atraktivní prostředí
- výzkumný potenciál

Osecká Bečva

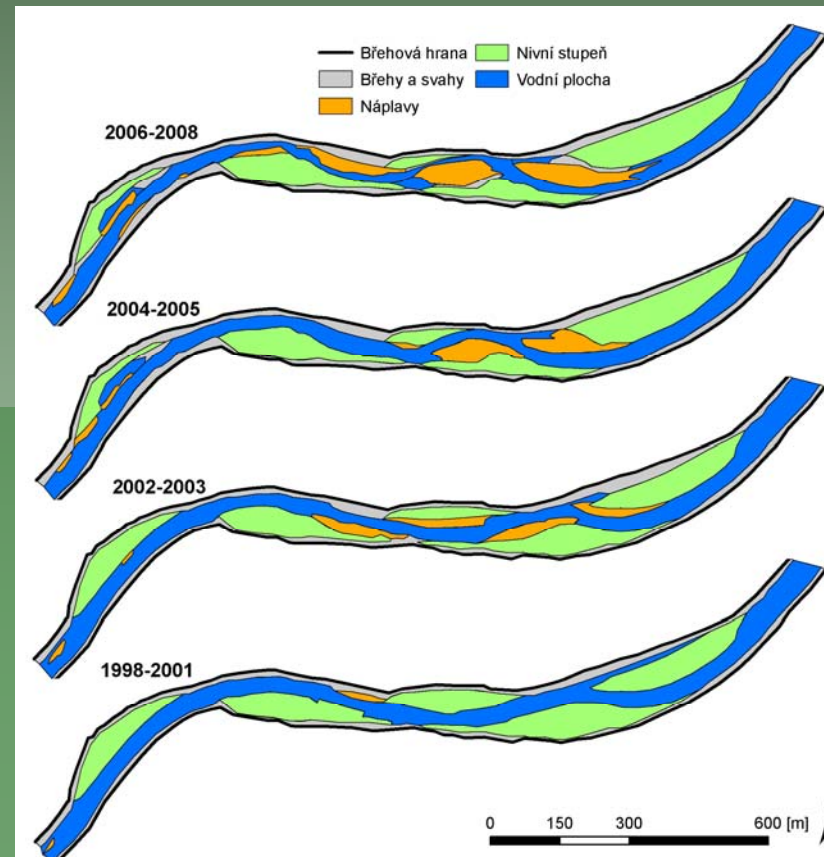
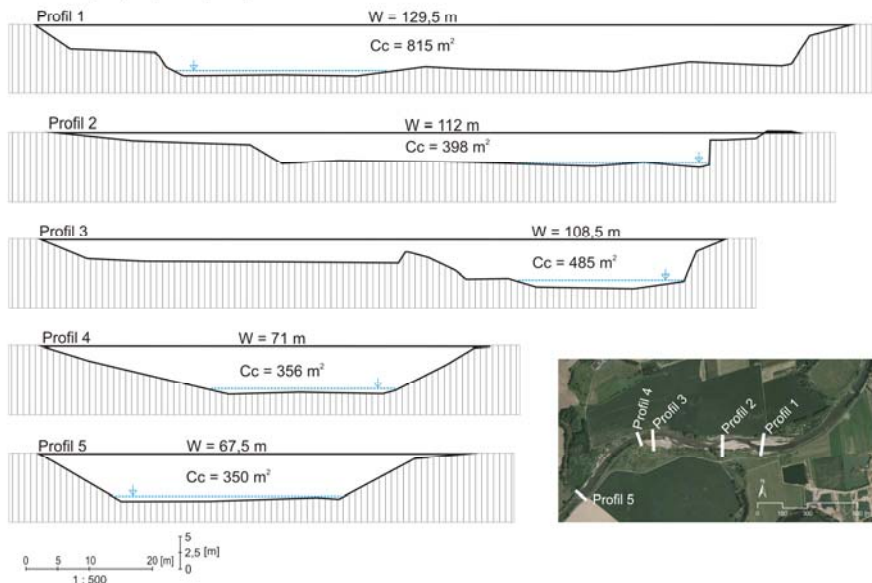
■ ř. km 19,750 - 21,750

Osecká Bečva

- zemědělská krajina
- renaturalizace přinesla velkou změnu
- vznik rozsáhlých nivních stupňů různých úrovní
- dynamický vývoj
- VVN a cyklostezka

Přil. 1. Příčné profily korytem řeky Bečvy, červen 2008

Bečva u Familie

■ ř. km 31,450 - 33,450

0 100 200 400 [m]

Bečva u Familie

- zemědělská krajina
- rozsáhlý a pozvolný nivní stupeň
- intenzivní břehová eroze

Bečva pod Miloticemi

■ ř. km 45,620 - 47,580

Bečva pod Miloticemi

- obklopen lužním lesem
- posuny celého koryta
- říční dřevo
- nepřehloubený
- železnice
- poldr

Bečva u Choryně

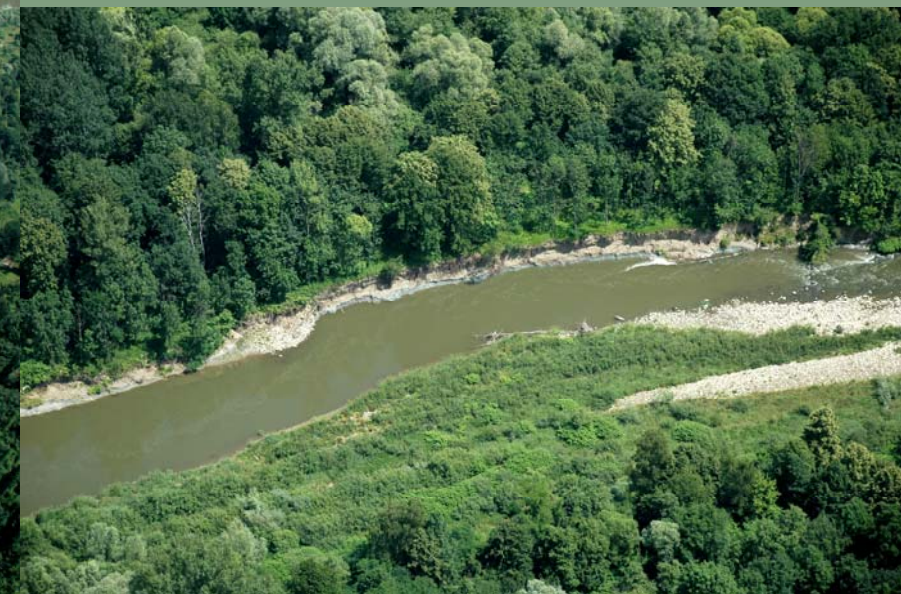
■ ř. km 52,710 - 55,150

Bečva u Choryně

- historicky nejširší řečiště
- lužní les, lavice, nivní stupně, říční dřevo
- přítok Mřenka

Vegetačný val bylinný (B9a)

Vegetačný val zmiešaný (B9b)

Strmý erodovaný svah bez vegetácie (C1)

Strmý erodovaný svah s vegetáciou (C2)

Mierny svah s bylinnou vegetáciou (C3)

Mierny svah s bylinno a kerovou vegetáciou (C4)

Mierny svah s kerovou vegetáciou (C5)

Bečva u Lhotky

■ ř. km 56,610 - 57,400

0 50 100 200 [m]

Bečva u Lhotky

- rozdvojení koryta, nivní stupeň

Ochrana přírody a krajiny

- vědecký, ekologický a estetický význam těchto úseků má národní měřítko
- ochrana v rámci maloplošných chráněných území
 - NPP Osecká Bečva – v přípravě
 - NPP Bečva u Familie
 - NPR Bečva pod Miloticemi a Bečva pod Choryní (návaznost na nivu)
 - PP – Bečva u Lhotky

Závěry

- oživení regulovaného koryta Bečvy
 - morfologicky (hydromorfologicky)
 - hydrologicky
 - vegetačně
 - zcela zdarma!!!
- v rámci ČR významné lokality